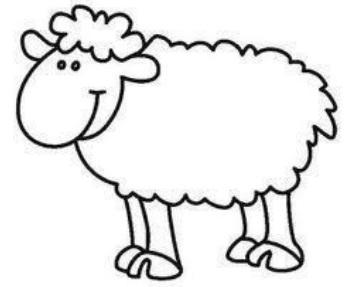

DUNA-DRÁVA
NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Nagydorog, Szenes-legelő

Javaslat a Szentesi legelő Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette

a DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGA

Tolnai Tájégség

.....

Szendi József

Duna-Dráva Nemzeti Park

Helyi munkatársa

.....

Kernerné Kovács Erzsébet

Helyi Értéktár Bizottság Elnöke

I. JAVASLATTEVŐ ADATA

1. Javaslattal benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága

2. Javaslattal benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kernerné Kovács Erzsébet

Levelezési cím: 7044 Nagydorog Klapka György u 6.

Telefonszám: 0670/4183347

E-mail cím: k681216@freenail.hu

II. NEMZETI ÉRTÉK ADATAI:

1. Nemzeti érték megnevezése:

Szenesi legelő – Nagydorog

2. Nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár –és élelmiszergazdaság, egészség és életmód, építetett környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, x természeti környezet, x turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

☐☐ *Vasúttal:*

A Budapest-Baja vasúti fővonalon lévő Nagydorog vasútállomásról gyalogosan.

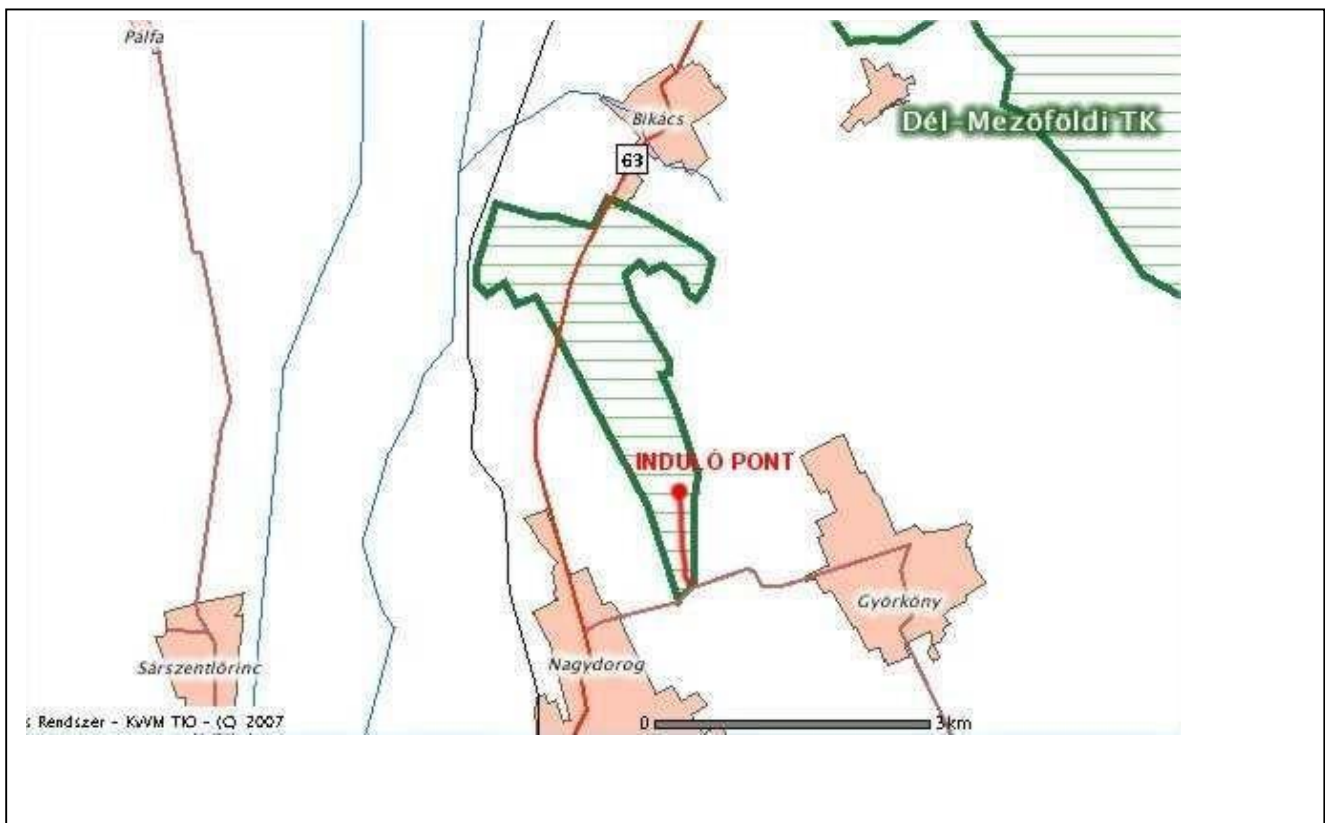
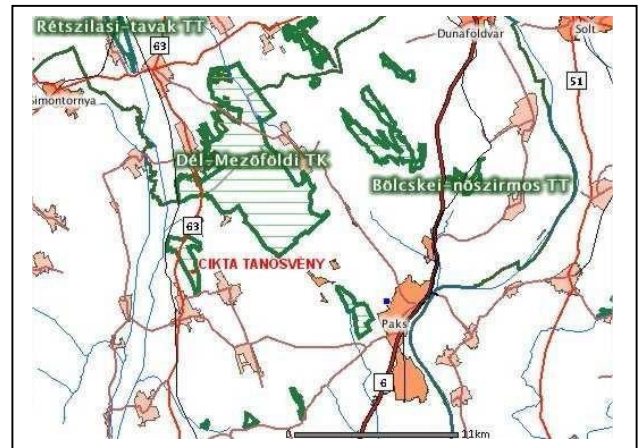
☐☐ *Menetrend szerinti autóbusszal:* Székesfehérvárról, Paksról, vagy Szekszárdról Nagydorogig közvetlen járáttal.

☐☐ *Közúton:*

A Székesfehérvár-Szekszárd 63-as útvonalról Nagydorogig Györköny irányába lefordulva, a védett területet jelző táblánál földúton.

☐☐

Nagydorogról Györköny felé vezető műútról a védett területet jelző táblánál balra, északi irányba letérve, földúton az állattartó telepig, a tanösvény kiinduló pontjáiig.

4. Értéktár megnevezései, amelyhez a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

x települési, tájegységi, x megyei

5. Nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása. Szenesi –legelő Nagydorog

A változatos felszínű dél-mezőföldi táj kialakulásában a földtörténeti harmadkor eseményei játszottak kulcsszerepet. A kéregmozgások következtében a táj északi részének enyhe kiemelkedése és déli részének süllyedése miatt, az Ős-Sárvíz lerakta homokos hordalékát, amelynek hatására a Szenes-legelő területén a Kiskunsághoz hasonló homokbuckás vidék jött létre. A folyóvízi tevékenység mellett, a jégkorszak alatt a szél munkája is nyomot hagyott a területen. A Dunántúli középhegység szélárnyékában meghúzódó táj éghajlata az Alfölddel mutat hasonlóságot. A tájegység a Dunántúl legmelegebb tája, évi középhőmérséklete 10,5-11,5 °C körüli, az évi csapadék 550-600 mm körül mozog.

A Dél-Mezőföld vízben szegény terület, a talajvíz és a rétegvíz mélyen húzódik, és természetes tó sincs a területén. A homokvidékek buckái között időszakos pangóvízes vízfelületeket találunk, amelyek az aszályos években teljesen kiszáradhatnak. A változatos felszínű táj eredeti vegetációja mára erősen átalakult. A homokterületek természetes növénytakaróját a hatvanas évek erőszakos akác és fenyő ültetvényei szorították ki. Szerencsére azonban a nagyarányú természetátalakítási folyamatok ellenére is még jelentős a fennmaradt értékes vegetáció aránya. A táj egésze az Alföldi flóravidékhez, a Duna-vidék flórajáráshoz tartozik. A Szenes-legelő a Dél-Mezőföld legnagyobb kiterjedésű, összefüggő megmaradt homokgyepe. A tájvédelmi körzet részét képező, elkülönült védett terület az ültetett akác és fenyő foltokkal, illetve kőris ligetekkel együtt 403 hektár. Az erdősítések miatt a vándorló homok már rég megállapodott. A gyepek a mészkedvelő homokpuszta szukcessziós állapotában vannak. A mélyebb fekvésű részeken, ahol egy vékonyka ér is a felszínre tör, gyapjúsásos és homoki láprétek mozaikja található. A terület a tájvédelmi körzet előtt helyi jelentőségű természeti terület volt, mely rangot elsősorban a *szekszárdi csiperke* előfordulása miatt érdemelte ki. Ez a cserepesen repedezett kalapú endemikus gombafajunk a Tengelici-homokvidéken kívül két helyen fordul csak elő az egész országban. A puszta bővelkedik védett növényekben is, melyeket a későbbiekben bemutatunk.

A fenti értékek védelmére jött létre 1999-ben a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet, amely 11 különálló egységből, közel 7500 hektáron terül el.

Szenesi legelőn található látnivalók bemutatása:

A Szenes-legelőn a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egy állattartó telepet működtet. A telepen a **cikta juh** legnagyobb hazai állományát tenyészt. A cikta juh a török uralmat követően a betelepített németajkú lakossággal került hazánkba. Elsősorban Tolnában és Baranyában volt elterjedt. A dél-dunántúli svábajkú falvak jellegzetes fajtája.

Innen ered a fajta másik neve: *tolnabaranyai sváb juh*.

A cikta régen kétszer nyírták, és a gyapjából háziipari termékeket készítettek. A cikta gyapjából készítették az asszonyok a vastag zoknit a „fuszeklit”, az ujjasokat, a kesztyűket, valamint a sváb kézművesek jellegzetes papucsát, a „pacskert” is.

Az országos Állattenyésztési Felügyelőség gyűjtötte össze a még föllelhető cikta küllemű egyedeket az egykori sváb tenyésztőktől Nagydorogi telepére. A merinó hatást kiküszöbölték a fajtából, és így nagy értékű állomány jött létre.

Méreteit tekintve kisebb juhajták közé sorolható. Az anyák szarvatlanok, de a kosok egy része is. A szarvakkal rendelkező egyedek a merinó fajtához hasonlító csigás szarvakat viselnek. A csontozat finom, a lábszárak vékonyak. Az anyák testtömege 30-45 kg, a kosoké 45-60 kg között változik. A fej és a lábak fehér színű rövid szőrrel borítottak, a körmök, és a szarvak viaszszárgák, a bőr pigmentmentes. A testet tincsekbe csüngő fehér gyapjú fedi (kevertgyapjas juhajtája). A tincsek hossza 20-24 cm.

A magyarországi őshonos ajták közül a legkisebb populációval rendelkező fajta. Mivel létszáma kicsi és gazdasági haszna nincs, ezért ez a legveszélyeztetettebb juhajtája. A létszámára és elterjedésére hatással volt az, hogy a fajta tartása egy nemzetiséghez, a svábokhoz kötődött. A ajtát 1974 óta állami felvásárlással és összegyűjtéssel zárt tenyészetekben tartották. A rendszerváltás idején az nagydorogi állomány Vérttestolnára a Tisch család tulajdonába került. 2004 májusában a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság vásárolt a Tisch családtól 62 cikta egyed. 61 anyaállattal és 1 kossal indult a tenyésztés 2004 őszén. 2011 szeptemberében már 253 anyával és 6 kossal került kialakításra hat hárem. Az Igazgatóság a nagydorogi telepen tartja, és jó eredménnyel tenyészt a ajtát. A 74. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon az őshonos juhajták kategóriájában I. helyezést, míg a 75. OMÉK-en III. helyezést ért el az

Igazgatóság a bemutatott jerkéivel. A ajtát még 3 magántenyésztő is tenyészt Veszprém, Nógrád és Heves megyékben összesen mintegy 200 egyeddel.

A cikta az a juhajtája, amelynek a legnagyobb és legtisztább állománya Magyarországon található. Tartásának célja kettős. A génmegőrzési cél szolgálja az őshonos fajta genetikai képességének megőrzését, eredeti genetikai variációjuk fenntartását. Másik fontos cél a vagyonnevelés. A fajta fontos szerepet tölt be a védett gyepterületek természetvédelmi kezelésében. Jelenleg a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzet Nagydorogi Szenes-legelőjét „kezelik” a juhok.

A telepen őshonos **mangalica** sertés két ajtája (vörös és fecskehasú), valamint szintén őshonos **baromfi** ajták tenyésztése, tartása is folyik.

A telepen kívül is figyelhetünk meg állatokat pl.: Az ürge a rövid füvű sztyepréteket kedveli. A legelő állatokat hamar megszokja, nappal táplálkozik, az éjjelt biztonságos üregrendszerében tölti. Korán vonul téli álmra. Rágcsálóként elsősorban növényi táplálékot fogyaszt. Évente egyszer szaporodnak, májusban 3-8 utódot hoznak világra. Fő táplálékát jelenti a kerecsen sólyomnak, és a parlagi sasnak valamint a ritka molnár görény is vadászik rájuk. Meglévő állományának megőrzése kizárólag élőhelyének fenntartásával (azaz a gyepek legeltetésével), a gyepek 10-15 cm magasságban tartásával biztosítható. A szénabálákon éneklő búbos pacsirtákat pillanthatunk meg, a gémeskút tetején pedig erdei fülesbagoly szokott éjjelente vadászni, melyről az alatta található ún. bagolyköpetek tanúskodnak. A baglyok a megevett pockok és egerek csontjait és szőrét nem tudják megemészteni, ezért azt kis csomók formájában kiköpi. Hazánkba afrikai telelőterületeiről áprilisban érkezik vissza a ritka hantmadár. Nevét viselkedéséről kapta, előszeretettel ül ki a mező kiemelkedéseire, így például a szántás hantjaira is. A dombon egy rókavár látható, a járatokból kikapart, jellegzetes földhalommal. Többször előfordul, hogy a védett gyepeken legyésző őzcsapat lakomázik. Egerészölyv, vörös vércse is előfordul a környéken.

A homokbuckán él **homoki árvalányhaj** is, amely jelzi, hogy a területen még érintetlen homoki gyepek tenyésznek. Hazánkban nyolc árvalányhaj fordul elő, melyből hét védelem alatt áll. Az árvalányhaj mellett, a domb lejtőin kora tavasszal – márciusban – virít a **fekete kökörösín**. Szórbóbitás magvait a szél terjeszti és az árvalányhajak magjaihoz hasonlóan dugóhúzó módjára fúródhatnak a talajba. Az érintetlen homoki gyepek sok rovarot is rejt. Egész nyáron, de főleg ősszel az egyenesszárnyúak hada, szöcskék, sáskák nyüzsögnek a pusztán.

A hosszú, megnyúlt fejű *sisakos sáska* igazi érdekesség, a Kárpát-medence endemikus* faja. Állományának megőrzését az ürgéhez hasonlóan a homoki gyepek fenntartása biztosítja. Nagyon fontos szerepet töltenek be a puszta élőlényeinek táplálékláncában, mivel fő táplálékát jelentik rengeteg madárnak, többek között a *gyurgyalagnak*, vagy a *tövisszúró gébicsnek*. A gyepekben mindenütt megfigyelhetjük a *pannon csiga* rendszerint öt barna sávval tarkított csigaházait, vagy a hasonló, de annál laposabb, igen gyakori *kóró csigát*.

Magányos fehér akác díszje a természetnek. Áprilisban itt nyílnak a pompás virágú Írisz-félék apró nőszirmok.

A *fehér akác* őshazája Észak-Amerika, Európában 1724 óta ültetik. Hazánkba a futóhomok megkötésére telepítették az Alföldön, de mára az egész országban jelentős erdőgazdasági hasznofává vált. Lecsüngő fehér virága jó mézelő, ezért a méhészek előszeretettel keresik fel, amit a következő állomás felé vezető utunk során meg is tekinthetünk. Növényzete és állatvilága a hazai őshonos erdőkhöz képest rendkívül szegényes, ősszel a nagy őzlábomba viszont talaján kimondottan jól terem. Magról és sarjról könnyen szaporodik, ezért a homokpuszta agresszíven terjedő, veszélyes adventív faja.

Ha körbenézünk a legelőn mindenfelé a *vakond* földtúrásait figyelhetjük meg, melyek a járatok ásása közben feleslegessé vált kitért földből keletkeznek. A vájrendszer a *vakond* táplálékául szolgáló giliszták, kisebb ízeltlábúak csapdája is, melynek hossza akár 100 m is lehet. A *vakond* látása és szaglása kimondottan rossz, viszont tapintása és hallása kiváló. A felszínre ritkán merészkedik, de ott gyorsan és ügyesen mozog, és nem gondolnánk, de kiválóan úszik is.

A puszta felett köröző és közben gyakran vijjogó egerészölyvek látványa csodálatos érzés. A Szenes-legelő erdőfoltjaiban több pár is fészkel. Fiókanevelési időszakban nagy hasznót hajtanak, mert a mezőgazdasági területekről folyamatosan hordják az egereket és pockokat. Érdeemes tudni, hogy 2012-ben az év madarának választották. Az egerészölyvnél kisebb vörös vércsét is megfigyelhetjük, ahogy rovarokra, pockokra egy helyben a levegőben megállva („szitálva”) vadászik. A vércse egy kisebb sólyomféle, fészket nem épít. A legelő facsoportjaiban költő dolmányos varjú fészket foglalja el, és abban költi ki tojásait. A legelő közepén, a földüttől jobbra láthatunk egy kisebb bekerített

részt. Ez egy tudományos kísérlet része, ahol a kutatók azt vizsgálják, hogy hogyan változik a természetes gyeplélekvilága a legeltetéssel, illetve anélkül. A magasban kora tavasztól egész nyár végéig a mezei pacirta dalától zeng a puszták, a bokrokon a **tövisszúró gébics** és a cigánycsuk rovarokra leső példányait figyelhetjük. Téli időszakban a pusztákra megérkeznek Európa északi területeiről a téli vendégek, és ha szerencsénk van, találkozhatunk gatyás ölyvvel vagy nagy őrgébiccsel is.

A láprét, magányos akác és az út között hosszán elnyúló, valamikori homokbuckaközi mélyedést mutatja be. Ezekben a mély fekvésű részeken tavasszal a pangó vizes talajvíz sokáig megmaradhat. Ennek következtében a puszták növényzete is megváltozik, úgynevezett láposodás indul meg, azaz előbb-utóbb megjelennek a nedvesség-kedvelő fajok is. Talán egyik legértékesebb, az egyszikűekhez tartozó, igazi jégkorszaki reliktum*, a *keskenylevelű gyapjúsás*. Amíg a sásfélék általában hasonló, egyszerű, zöld színű növények, addig a gyapjúsások sokkal feltűnőbbek. Hazánkban három fajuk él, nyár elején, a terméséréskor hófehér szörképletet („gyapjút”) növesztenek, melyekkel messziről felhívják magukra a figyelmet.

Az orchideák egyik hazai képviselője, a nedvességet kedvelő **hússzínű ujjaskosbor** néhány töve is megtalálható itt, melynek virágzata világos-rózsaszín, de néha fehér színű is lehet. Az ujjaskosborok egyébként ujjszerű gyökérgumóikról kapták nevüket. Nagyon érdekes, hogy az orchideák magjai mikroszkopikus méretűek és csak a megfelelő gombafonalakkal együtt, szimbiózisban* képesek kicsírázni. Hasonló együttműködésben élnek a földben élő gombák és egyes fák gyökerei, illetve a túra alatt minden felé megfigyelhető, a nyílt homokpuszták sajátosságának tekinthető, a főcsomók között előforduló kis zöld zuzmó foltok. A zuzmók, gombák és algák szimbiózisa, a homokra jellemző szélsőséges életfeltételeket (nagyon gyorsan kiszárad és hamar, erősen felmelegszik) együtt könnyebben el tudják viselni. A kis lápot kísérő magasabb térszíneken augusztus-szeptember között nyílik egy másik orchidea, az *őszi füzértkeres*, melyet apró termete miatt elég nehéz felfedezni.

A homokbányán a valamikori Ős-sárvíz hordalékából képződő homokot a szél buckákba rendezte, melyek sokáig szabadon vándoroltak, majd a növényzet fokozatosan megkötötte. Mára a buckák oldalát tipikus nyílt homoki gyeplélekvilága fedi, ahol még a gyeplélekvilága nem záródott teljesen. A szinte felsivatagi környezethez alkalmazkodva kora tavasztól virít a **báránypirosító**, melynek elterülő szárán kis, kék virágok ülnek. A pásztorok valamikor a juhok jelölésére használták, mivel mélyre lehatoló karógyökere piros festéktartalmú. Apró pici pozsgás levelei végén sárgán virágzik a **homoki varjúháj**. A kisebb méretű valamikori kubikgödrökben, ahol a mikroklíma és vízviszonyok megváltoznak, a sűrű, alacsony növésű *serevényfűz* bokrokat találjuk.

A bucka madarai a *búbos pacsirta* és a *parlagi pityer*. A zárt gyeppek helyett előnyben részesítik a nyílt homok pusztákat. Tollazatuk a homok színéhez hasonló, világos barna, jó rejtőzködést biztosít. A partfalba építi költőüregit a *partifecske*, és a trópusi színekbe pompázó *gyurgyalag*. Itt él hazánk legnagyobb pókja, a *szongáriai cselőpók*, amely lábait kiterjesztve akár a 10 cm-t is elérheti. Földbe fűrt függőleges üregekben él, melynek falát, hogy a homok ne omoljon be, hálóval erősít meg. Nem sző fogóhálót, lesből, gyors futással kapja el áldozatait.

Az öreg fehér eperfák. A törzseiben keletkezett odvakban költ a seregély, a mezei veréb, a nyaktekerecs és a **búbos banka** is. Az utóbbi jellegzetes hangját („up-up-up-up”), melyről tudományos nevét is kapta (*Upopa epops*), messziről megismerni a pusztában. A galagonya bokrok között költ a barát- és kis poszáta is.

A pusztát kísérő újabb bokros élőhelyre tekinthetünk.

A cserjéket egy mélyebb fekvésű magaskórós és kisebb láprét szegélyezi, amit *fehér nyaras* ligeterdő folytat. Az erdő ad otthont a *csilp-csalp fűzikének*, az *erdei pintynek*, *énekes rigónak*, vagy éppen a *vörösbegynek*. A láprét beerdősödése* megindult, spontán terjedő *mézgás égerek* növekednek, ennek következtében a láp és az itt tenyésző **széleslevelű gyapjúsás** élőhelye évről évre csökken. A magaskórós madara a gyönyörű énekű *énekes nádiposzáta*. Minden tavasszal a csíkos mellükről felismerhető *karvalyposzáták* jelennek meg a bokrokban. Ez a poszáta-féle csak kevés időt tölt hazánkban, április végén, május elején érkezik, és csak augusztusig tartózkodik nálunk. Életének többi idejét vonulásban és kelet-afrikai telelőterületein tölti.

A vizes élőhely a száraz pusztában mindenképpen a változatosságot növeli, ezért nagy kincs. Tavasszal, a hóolvadás után a Szenes-legelőn egy kis vízfolyás gyűlik össze, ami nyár végére rendszeresen kiszárad. A vízfolyást keskeny vizes élőhely-mozaikok kíséri, kisebb mocsárrétek, zsombéksásosok és nádasok is kialakultak, a mélyebb részeken pedig *mézgás éger* alkotta facsoportok is megfigyelhetők. A *mézgás éger* érzékeny a talaj nedvességtartalmára, a szárazságtól szenved, a hideget viszont jól tűri. A vizes élőhely kicsit magasabb térszínein hazánk egyik legkorábban nyíló orchideájával, a már kora áprilisban nyíló apró termetű *agár sisakoskosborral* is találkozhatunk. A *nádi tücsökmadár* a magas fűvű mocsárrétek ritka madara, melyet rejtett életmódja miatt nehéz megfigyelni, de azért a rokonaihoz

hasonlóan monoton, pirregő hangja miatt észrevehető. A nádasban kis területe ellenére rendszeres költ a *barna rétihéja*. A nádszálakból készített fészkében 2-4 fiókát nevel, kisebb madarakra, békákra vadászik. A nádas télen az itt telelő *kékcinegéknek*, *ökörsemeknek* nyújt eszményi menedéke. Innen került elő, és ha szerencsések vagyunk mi is megfigyelhetjük hazánk egyik legnagyobb testű szitakötőjét, az *óriás szitakötőt*. Ragadozó életmódú lárvája a vízben 1-2 évet, míg a kifejlett imágó* mindössze 4 hetet él. E rövid idő alatt párosodik, majd a nőtények rothadó növényi részekbe rakják le petéiket, végül elpusztulnak. Hasonló nagyságú, de az előző fajénál feltűnően szélesebb potrohhal rendelkező szitakötő-félét, a *laposhasú acsát* is megfigyelhetjük nádszálakon, faágakon egyensúlyozva vagy a vízfolyás felett helikopterként lebegve.

A nyárfasor mellett a jelzéseket követve sétáljunk be egy ültetett fenyvesbe!

Hazánkban a fenyvesítési program keretében az *erdei fenyő* telepítése a hatvanas években a homokterületeken fontos fafajpolitikai célkitűzés volt. A fenyves-ültetvény létrejötte is emiatt következett be. A kellően át nem gondolt telepítések miatt, az országban hasonlóan értékes, őshonos homoki gyepek nagy területei romlottak le. Ezek az élőhelyek jelentősen degradálódtak, mivel az őshonos gyepekre ültetett fenyvesek növény- és állatvilága rendkívül szegényes, tulajdonképpen egy-két fajra korlátozódik.

E nagytermetű harkály-féle minden évben új odút ácsol magának. Az elhagyott régiókat pedig számtalan más, olyan állatfaj használja, amely képtelen lenne e nehéz műveletre: odúlakó énekesmadarak, kisebb harkályfélék, *macskabagoly*, az egyetlen odúban költő galamb-féle, a *kék galamb*, denevérek, pele-fajok, *mókus*, *nyuszt*.

Ha szerencsénk van, meghallhatjuk egy másik nagyobb testű harkályfélé,

a zöld külli jellegzetes, klü-klü hangját is, vagy akár hullámzó röptében is gyönyörködhetünk.

Megfigyelhető álló és fekvő holt fába vájt sok lyukat!

Ezek a száraz fában élő rovarlárva után kutató nagy fakopáncs munkája nyomán keletkeztek.

6. indoklás: az értéktárban történő felvétel mellett:

Sokaknak furcsa, de a nem is túl régmúltban a Dunántúl is volt futóhomok. Az a Mezőföld: jórészt 120-180m tengerszint feletti magasságú, egyenetlen síkság. A terület eredeti növénytakarója a füves puszták, de századok során szántóföldi művelés alá vonták minden földdarabot, amit csak lehetett. Mára viszont felmerült az igény hagyományos gyepgazdálkodás helyreállítására. Az intenzív szántók közé ékelődött, többnyire csak töredékesen fennmaradt Mezőföldi gyepektől eltérően ezen a legelőn van a legnagyobb kiterjedésű összefüggő homokgyep. Mint ilyen európai léptékben egyedülálló és megőrzendő természeti érték, ahol változatos növény- és állatvilágot figyelhetünk meg. A Szenesi legelő értékeit kihasználva került kialakításra egy tanösvény, melynek avatója 2012. jún.16-án volt. 1975. óta megyei védettséget élvez.

1999. Tájvédelmi körzet /igazoló dokumentum mellékelve/

2015. március 3. Átadták a PDNP Nagydorogi cikta juh génmegőrző központját.

<http://www.kormany.hu/hu/foldmuvelesugyi-miniszterium/hirek/atadtak-a-ddnp-nagydorogi-ciktajuh-genmegorzo-kozpontjat>

2015. május 9.Tolna Megyei Vadásznapi

Egy tőről fakad a horgász és vadászszenvedély.

<http://www.teol.hu/tolna/kozelet/egy-torol-fakad-a-horgasz-es-a-vadaszszenvedely-610393>

7. Nemzeti értékekkel kapcsolatos információval megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok,multimédiás forrás) Irodalom:

- Dobri I: A mi településünk Nagydorog
- D Kalotás Zsolt: A tolnai Mezőföld természeti kincsei
- Konkoly L: A tolnai homokhátság ritka növényei (1985)
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága által készített anyag a Cikta-tanösvényről
- (Kovács László - Nagy Gábor)

III.Mellékletek

1. Az értéktárban felvételre javasolt nemzeti érték fényképei az alábbi oldalon találhatóak:

<http://elbiferrum.blogspot.hu/search/label/D%C3%A9l-Mez%C5%91f%C3%B6ld%3A%20A%20nagydorogi%20Szenes-legel%C5%91>

2. A Htv.1 § (1.) bekezdés j. pontjának megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogatói és ajánló levelek

Csatoljuk

- A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatójának támogatói levelét
- Nagydorogi Önkormányzat Polgármesterének támogatói levelét
- A javaslatához csatolt Elblinger Ferenc által készített fényképek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozatot.

Kislexikon

adventív – Behurcolt faj. A legtöbb idegen honos faj nem tud megmaradni az új környezeti feltételek között, de sok közülük a természetes ellenségek hiányában inváziós fajjává válik és agresszív terjedésével az őshonos fajokat veszélyezteti, kiszorítja. beerdősülés – A növényzet időben egymást követő természetes egymásra épülése. Erdő termőhelyen a gyepen a legeltetés felhagyása után először ún. magaskórós növények jelennek meg

(bogáncs, aszat), majd a könnyű, szélhordta magokkal rendelkező ún. pionír (úttörő) fafajok egyedei telepednek meg (nyír, nyár, fűz), előkészítve a területet a beerdősülés utolsó, már a termőhelynek megfelelő fafajok jellemezte szakaszához. csihatag – A gyökérből felnövő fiatal hajtás.

ecetfa – Észak-Amerikából behurcolt többszörű cserje- vagy faméretű fásszárú növény.

Erdőgazdasági jelentősége nincs, nálunk díszfaként kedvelik, de néha elvadul. Páratlanul szárnyalt levelei ősszel szépen bepirosodnak. Hajtásai sűrű szőrrel borítottak, melyek érintése allergiát okozhat. endemikus faj – Más néven „benszületett” fajok, amelyek kizárólag valamely szűkebb terület határain belül fordulnak elő. A Kárpát-medence legtöbb endemikus faja valamilyen szintű védeltséget élvez. imágó – Kifejlett rovar, a rovarok fejlődési szakaszainak (pete, lárva, báb, kifejlett rovar), utolsó fázisa.

reliktum faj – Valamely földtörténeti időszakból itt maradt növény, vagy állat, ún. maradvány faj. Valamikor a Kárpát-medence egész területén elterjedtek voltak, de mára előfordulásuk csak kis területekre korlátozódik. Ezen fajok nagyon sérülékenyek, legtöbb védett növényünk közéjük sorolható. szimbiózis – Két vagy több faj mindegyik fél számára előnyös együttélése.

